

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

LAUSUNTO

Viite: VN/20764/2020

Tehy ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia siten, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettaisiin nostamalla tuloarvoja 31 prosenttia. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja ehdotetaan alennettavaksi siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu olisi 40 prosenttia nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.

Maksujen alentaminen lisää työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja parantaa erityisesti pieni- ja keskituloisten perheiden asemaa. Työllisyyden kasvulla on varhaiskasvatuksen kysyntää vahvistava vaikutus. Kysynnän vahvistuminen tukee näin hallituksen tavoitetta varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamisesta.

Varhaiskasvatuksen kysyntä ja henkilöstön riittävyys

Esityksen tavoitteena on myös lisätä varhaiskasvatuksen kysyntää. Mitä enemmän lapsia on varhaiskasvatuksen piirissä, sitä enemmän tarvitaan myös päiväkotia/päiväkotiryhmiä/henkilökuntaa. Esityksessä todetaan, että esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia varhaiskasvatuksen henkilöstön asemaan varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen pätevistä henkilökunnasta on jo nyt pulaa. Jos varhaiskasvatuksen piiriin tulee enemmän lapsia tarkoittaa se väistämättä sitä, että myös henkilökuntaa tarvitaan lisää. Vaikutusten arvioinnissa ei ole mainintaa siitä, miten esityksen aiheuttama henkilöstön tarve aiotaan ratkaista. Joudutaanko enenevässä määrin turvautumaan alalle kouluttamattomaan henkilökuntaan? Yksi laadukkaan varhaiskasvatuksen tunnusmerkki on riittävä, koulutettu henkilökunta.

Kuntien kustannukset

Hallitus on päättänyt syksyn 2020 budjettiriihessä kompensoida varhaiskasvatuksen maksutuottojen menetystä ja volyymin kasvua välittömästi 1.1.2021 alkaen kohdistamalla aiempaa suuremman osan yhteisöveron tuotosta kunnille.

Varhaiskasvatus on monen kunnan säästölistalla: sijaisia ei oteta, määräaikaiset työsuhteet katkaistaan kesän ajaksi, uudet työsuhteet aloitetaan syyskuussa uuden toimintakauden jo alettua. Säästötoimenpiteet vaikuttavat kielteisesti varhaiskasvatuksen laatuun ja henkilöstön työssäjaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Esitetty muutos ei voi lisätä kuntien kustannuksia.

Lapsivaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa on todettu, että muutos lisäisi lasten välistä tasa-arvoa ja lisäisi pienituloisten perheiden mahdollisuuksia käyttää varhaiskasvatuspalveluita ja helpottaisi myös muilta osin perheiden taloudellista tilannetta.

Tehy ry kannattaa ehdotusta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta.

Lausunto on tehty yhteistyössä Suomen Lastenhoitoalan Liiton kanssa.

Helsingissä 8.10.2020

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Eva Siitonen, sosiaalipoliittinen asiantuntija, Tehy ry, eva.siitonen@tehy.fi